

aftur um seg

Tað byrjaði sum eitt spæl, men nú hevur Jógvan Isaksen skrivað fjórðu bókina í røðini um journalistin Hannis Martinsson, og tann fimta er longu á veg. Lætta málið í skaldskapinum hjá Jógvani hevur givið honum nógvar lesarar. Mynd: Símun J. Hansen

at ov nógv vánaligt verður givið út. Og hesum viðvíkjandi hevur Jógvan eina sera greiða meining.

– Tað kemur rættiliga nógv út á føroyskum máli í hesum døgum, og góðskan á útgávu­num er rættiliga svingandi – nakað er gott, men nógv er eisini vánaligt. Tað eru fleiri, sum grenja um, at tað kemur for nógv vánaligt tilfar út á føroyskum, men tað er ongastaðni í verðini, at tað bara koma góðar bækur út. Tí kunnu vit heldur ikki vænta, at tann føroyski bókaheimurin er stórt øðrvísi. Fleiri hava lyndi til at gloyma, at bókaútgáva eisini er business, og man kann ikki forbjóða fólki at geva bækur út. So hatta sjónarmiðið er fullkomiliga burturvið – tað er tað reina svass fyri at siga tað bart út, sigur ein bersøgin Jógvan Isaksen.

Hóast Jógvan nú er í gongd við sína fimtu krimi, fer hann at skriva fleiri verk um føroyskan skaldskap í nærmastu framtíð. Hetta verður gjørt sum liður í hansara starvi á universitetinum í Keyptmannahavn.

Ongantið rutina at skriva krimibækur

Hóast Jógvan er royndur í leikum, tá tað kemur til at skriva krimi-søgur, fer tað ongantið at gerast eitt rutinu-kent arbeiði.

– Tað er altíð hart arbeiði at greiða eina slíka bók úr hondum. Tað er nógv strævnari enn at skriva fag-litteratur um føroyskar bókmentir, sigur Jógvan. Hann er longu farin undir fimtu bókina í røðini um Hannis Martinsson, men enn er óvist, nær hon kemur á gøtuna.

Prátið er at enda komið, og Jógvan skal skunda sær avstað. Hann býr til dagligt á Norðursælandi, har hann hevur ein bát, og hann siglir nógv í Oyrasundi, tá stundir eru til tess.

– Báturin hevur sertifikat at sigla runt kring jørðina, so kanska eg sigli ein túr til Føroyar onkran dagin, sigur Jógvan við einum smíli.

fáa fatur á informatión, sum kann brúkast í mínum arbeiði.

Lættur lesnaður

Jógvan Isaksen hevur altíð lagt seg eftir at brúka lætt gerandismál í sínum bókum, og hetta hevur óivað havt við sær, at hann er náddur út til ein breiðan skara av fólki við sínum bókmentum.

– Eg royni at brúka eitt so lætt mál sum gjørligt. Ein kvinna rósti mær fyri málið í míni fyrstu bók, tí at hetta var fyrstu ferð, at hon hevði lisið eina føroyska bók uttan allatíðina at hugsa um, at

hon nú las á føroyskum. Málið er bara ein miðil til at fortelja eina góða søgu, sigur Jógvan Isaksen um málið í sínum bókum, og prátið okkara millum fer at snúgva seg um føroyskt mál.

– Til dømis hevur ein rithøvundur sum Carl Johan Jensen eina normativa missión við málinum í sínum skaldskapi. Hann hevur eina ætlan um at læra og uppdraga føroyingar at lesa og skriva føroyskt, men tað havi eg avgjørt ikki.

Og Jógvan Isaksen ber als ikki ótta fyri, at føroyskt stendur fyri einum hóttafalli.

– Tað føroyska málið broytist og mennist allatíðina, og tað er eingin grund at hála málið aftur til miðöldina, sum vit hava sæð ein tendens til í nógv ár. Vit skulu halda fram við at taka fremmandaorð inn í føroyskt, bara tey kunnu bendast og stavast og ikki útihýsa orðum, sum hava verið brúkt í fleiri mansaldrar, bara tí at tey eru komin úr donskum.

– Tað er bara í Føroyum, at fólk gremja seg um, at tey ikki duga føroyskt – sítt egna móðurmál! Orsøkin er, at ein undirlutakensla er blivin potað niður í fólk tey

seinastu mongu árinum. Alt, sum líkist donskum, er blivið forbjóðað, meðan alt íslenskt ókritiskt verður drigið inn í tað føroyska málið.

Føroyskar bókmentir

Sum bókmentafrøðingur við Københavns Universitet hevur Jógvan Isaksen granskað í føroyskum bókmentum, og hann hevur latið nógv tilfar um føroyska bókmentapallin úr hondum. Seinastu árinum hevur nakað av kjaki verið um føroyskar bókmentir, og summi fýlast á,